

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Specvlvm Magnvm Episcoporum, Canonicorum, Sacerdotvm Et aliorum Clericorum omnium tam Secularium quam Religiosorum

Tympe, Matthäus

[Köln], 1614

73. Exemplo suo multos ad amorem virtutis inflammare.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51447](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51447)

SIGNVM LXXII.

SS. Eucharistiam diuinis honoribus
afficere.

Hieronymus diem agens extremum, sacrum *Eusebius.*
Christi Corpus dari sibi petiit, illud vero sum-
marus, de lectulo humi se deponi fecit sacco-
operiri. Tunc genibus prouolutus lacry-
tus ad celum fudit, pectus pugno percussit, & sic sanctam
Nicena oblationem hausit, gestu habituque se illa indi-
tore, ita equum contestans.

Premia SS. Eucharistiam digne sumentium &
venerantium in Triumpho virtutum: Pœnas
tam peccantium vide in Theatro vindictæ di-
hanc vitiæ.

SIGNVM LXXIII.

Exemplo suo multos ad virtutem inuitare,
nec unquam scientiæ conscientiaque dis-
sidio improbissimos Phariseos
imitari.

Paulus scribit ad Timotheum Episcopum, *1. Tim. 3.*
& ad Titum de omnibus Episcopis & sacer- *Tit. 1.*
dotibus: Oportet Episcopum irreprehensibilem esse, so-
rium, prudentem, iustum, sanctum, continentem, pu-
icum, hospitalem, doctorem, non superbum, non iracun-
tum, non vinulentum, non percussorem, sed modestum,
benignum, non litigiosum, non turpis lucri cupidum,
sed sua domui bene prepositum. In quæ verba S. Chry-
sost.

Hom. 12.

Softomus ait: Cum dixit Episcopum debere esse exemplum
prehensibilem, omne genus virtutis expressit. Itaque non
sibi alicuius culpa conscius est, male profectus non
eam rem appetens, qua indignum se per opera facit
enim decet huiusmodi regere, sed potius regi. Eum
qui regendos alios suscipit, decet tanta virtute
excellere, ut instar solis ceteros veluti stellarum
los in suo fulgore obscuret. Debet huiusmodi vitam
habere immaculatam, ut omnes in eius vitam veluti

Ps. 1. ca. 2.

Os. 9. 8.

Ezech. 44.
12.

xemplar aliquod excellens intueantur. Et S. Gregorius docet
in Pastoralis: Scriptum est per Prophetam: laqueum in
na populi mei sacerdotes mali. Hinc rursum per Pastorem docet
tam de malis sacerdotibus Dominus dicit: Facti sunt sicut
muri Israel in offendiculum iniquitatis. Nemo qui in via
Ecclesia amplius nocet, quam qui peruerse agens in
vel ordinem sanctitatis habet. Delinquentem namque
nemo redarguere praesumit, & in exemplum culpa sua est
menter extenditur, quando pro reuerentia ordinis sibi
cator honoratur. Certe clericorum vita respectu causa
doctrinae necessum est. Nam S. Chrysostomus ait: Nemo enim
doctore frigidius qui verbis duntaxat philosophatur
enim hoc doctorum est, sed histrionis & hypocrite
nocet qui quod docet non facit. Arist. 10. Et sic: Ceteris
manas actiones minus creduntur sermones quam

de duplici
martyrio.Lib. 4. de
instit.Ad Princi-
pium virg.
Ocean.

in Luc.

nisi sint operibus. Concordes. S. Cypr. Efficacius est
linguae testimonium, habent & opera suam linguam
bent suam facundiam, etiam tacente lingua. Lactantius
Malunt homines exempla quam verba, quia loqui
est prestare difficile. Hier. Erubescit quamuis
doctrina, quam propria reprehendit conscientia. Erubescit
dit auctoritatem docendi, cuius sermo opere deficiat
Theoph. Quando docens facit quae docet, aliter

debere esse in exemplo suo consolationem adfert discipulis, quando
 sit. Itaque nihil horum facit qua docet, tunc que docet gra-
 e profecto non videretur discipulis. Greg. Cuius vita despicitur *Hom 38. in*
 opera facit ut eius predicatio contemnatur. Et: ad amorem *Euang. Et*
 regi. Eum quia Caelestis quidam in: itantur magis exemplis qua *in Proem.*
 virtutis in: itamentis. Leo magnus in ser. de S. Laur. Vali- *1. Dial. 1.*
 ellarum sunt exempla quam verba, & plenius est opere do-
 no di: v: a quam voce. Isid. li. 3. de summo bono. c. 37. Tam
 am videri quam vita clarere debet. Ecclesiasticus doctor,
 Et S. Gregorius doctrina sine vita arrogantem facit, vita sine do-
 m: laqueum inutilem reddit. Auctoritate magisterii caret qui
 um per Precepta docet non facit. Doctoris vitio etiam ipsa doctrina *2. de off.*
 : Facti sunt. Pulchre S. Ambr. In acquirendis consiliis pluri-
 Nemo quoniam valet vitae probitas, virtutum per arrogantia, bene-
 se agens in: ita vsus facilitatis gratia. Quis n. in caeno fonte re-
 tem nam: itat: quis de turbida aqua potum petat? Itaque vbi lu-
 um culpa vicia est, vbi intemperantia, vbi vitiorum confusio. quid
 tia ordinis sibi aliquis hauriendum existimet? quis vtilem iudi-
 ca respectu causa aliena, quem videt inutilem vitae suae. Quomo-
 y. ait: Nolo enim potero cum iudicare consilio me superiorem, que
 o sophat: vobis moribus inferiore: Supra me debet esse cui me co-
 pocrite: itere paro. Anne eum idoneum putabo qui mihi det
 Et si: Cuius filium quod non dedit sibi? Et mihi eum vacare cre-
 es quam: itam, qui non vacat sibi?
 Regula Canonicorum, seu Concil. i. Aquisgr. *Cap. 123.*
 m lingua: ite: solerter praelatis satagendum est, vt eos quibus pra-
 . Lactantius verbis & exemplis ad bene viuendum informent,
 ui a loqui: ite: que corde tenendum, vt eos quasi proprios seruos, sed
 muis pro: ite: Domini sui gregem tractare meminerint, iuxta illud
 ientia. Et quod Petro dicitur: si diligis me pascere oues meas: meas, Ioan. ult.
 ere de: ite: Dominus, non tuas: Et terrena subsidia diligen-
 aliena: ite: illis prabere, & exempla virtutis simul cum
 X 4 verba

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

Matt. 24.
Luc. 12.

verbo prädicationis solícite impendere debent. Quisquis quoque
 propter studeat vnusquisque praelatus, vt familie Christiane inuita
 nonam spiritualem carnalemque fideliter submittat, et in passione
 vt effici mereatur Euangelicus ille seruus, de quo dicitur: Mater pro
 fidelis seruus & prudens, quem constituit Dominus in possessione
 familiam suam &c. Vt subditis necessaria tractanda, su
 ita studere debent, vt iidem religiosissime ordinis prae
 nomicum seruent. Et praelatis suis ac magistris bonum seruiend
 debitum humiliter impendant: vt horum Canonibus perpe
 uinum officium deuotissime expleant, intus forisque Euangelicus n
 solum habitu & actu, sed etiam ipso incessu irreprensam totis
 sibi existant: vt non otio vacent, non vaniloquiis non ipsi
 seruiant, non detractionibus & ceteris vitiorum passionibus est
 bris incumbant, sed potius aut orationi, aut lectioibus man
 quibuslibet Ecclesiae, aut certe propriis vtilitatibus. Omn
 cent, aut etiam doctrinis sanis, & diuersarum operum
 erudiantur disciplinis, ita vt nullus in congregatione ip
 inutilis aut otiosus existens, stipendia Ecclesiae inuane facere,
 accipiat: Vt quotidie ad Collationem veniant, vt ipse Chri
 institutionem, & aliarum scripturarum sanctarum (circ
 ctiones perlegant, & pro admisso veniam postulationis
 sententiam pro qualitate admisso suscipiant. De quibus oper
 muni profectu & vtilitate Ecclesia pertractent, & qui in
 nes in dormitorio, nisi quem infirmitas aut senectutem
 facere prohibuerit, dormiant. Item in refectorio collatione, in
 vna resiciantur, nisi quem necessitas abesse communi manifeste
 & hoc non sine permissu magistri fiat. Illis qui abesse te
 medentibus & silentium religiose tenentibus, congregante,
 tim lectio legatur, vt ab eis intentissime audiant. Veteres
 vicissim in refectorio & ceteris communibus congre
 sitatibus sibi fraternitatis officio seruiant, & qui
 lus foras, nisi per licentiam egrediantur. Quaeque fi

...nt. Quisquis quoque nullum de se detractioni locum det, sed
 ...mabilem se cunctis exhibeat. Hanc igitur gemi-
 ...passionem prelati sibi commissis ouibus impendere
 ...nter procurent, utpote pro animabus earum Domi-
 ...ationem reddaturi, quatenus eas pastori omnium,
 ...summo Pontifici secum in tremendi examinis
 ...presentantes, non cum reprobis & diuina vl-
 ...ferendis damnentur: sed potius cum electis pa-
 ...perpetua felicitate à Domino remunerentur.

...gelicis monemur præceptis, ut Dominum Deum
 ...totius præcordis diligamus, & proximum tan-
 ...nosipos. Si ab omnibus fidelibus his præceptis to-
 ...est fauendum, quanto magis ab his qui diuinis
 ...mancipati sunt, & alijs exemplo virtutum esse
 ...sapietia ac bo-
 ...operum exemplis condiant. Qui alium de pecca-
 ...ipse à peccatis debet esse alienus: qui negligit
 ...recte docere.

...Christus ait ad Apostolos: Vos estis lux
 ...circumferentes facem Euangelicæ præ-
 ...] sic luceat lux vestra coram hominibus, ut
 ...opera vestra bona, & glorificent Patrem ve-
 ...qui in cælis est. Sanctus Paulus scribit ad Ti-
 ...theum: Exemplum esto fidelium in verbo & con-
 ...atione, in charitate, in fide, in castitate, ut profectus
 ...manifestus sit omnibus. Et ad Titum: In omni-
 ...te exemplum bonorum operum, in doctrina, in
 ...itate, in grauitate.

...Veteres sacerdotem delineare volentes de-
 ...gebant honorabilem senem, vna manu te-
 ...ntem solem, altera horologium. Per solem
 ...que significabant, vitam Sacerdotis debere

X 5 esse

Cap. 145.

Matt. 5. v.
14. 16.

Epist. 1. c. 4.
v. 12.

Cap. 2. v. 7.

esse luminosam, claram & illustrem, contra
 nem merito loqui possit, iuxta illud Pytha-
 ræ: *Aduersus solem ne loquaris*, id est, ne
 eum cuius vita sole illustrior est. Per haec
 gium vero innuebant, à vita & regimine
 dotam dependere vitam ac regimen totum
 puli, sicut ab horologij directione pende-
 et o ciuitatis & negotiorum, quæ in ciuitate
 ctantur: Est enim hora quasi mensura quæ
 & regula rerum gerendarum.

*Li. 3. de Sa-
 cerd.*

Hinc ait Sanctus Chrysostomus: *Sacerdos
 animi pulchritudinem vndique splendescere oportet
 oblectare pariter & illuminare possit eorum animos
 suos in illum oculos conijciunt.*

*Chryf Si
 Christiani
 foret qua-
 les deberet,
 tam pridè
 in mundo
 nullus esset
 reliquus in
 fide.*

Rectissime Clerici student imitari
 STVM, qui dixit: *Ioannis 13. Exemp-
 vobis, vt quemadmodum ego feci, ita &
 tis. Sanctus Leo ait sermon. 1. de ieiunio
 nem ideo ad imaginem Dei esse conditum,
 tor sui esset authoris, & hanc esse nostri
 gnitatem, si in nobis quasi in quodam speculo
 tatis forma resplendeat, ad quam quotidie
 reparat gratia Saluatoris, dum quod cecidit
 primo erigitur in secundo.*

Et Laurentius Iustinianus in fasciculo
 ris capite 2. *Speculum praeclarissimum omni-
 imperfectionis macula, omnique deformita-
 riorum, Christi vita fuisse dignoscitur. Et
 humilitate, capite vigesimo primo. Est
 vita IESV liber vita, exemplar verum
 ctionis speculum, forma recte viuendi,
 via, religionis magisterium, cunctarum virtutum*

Et Sanct. Bernhard. sermon. 15. in Can-
 Cum nomino Iesum, hominem mihi pro-
 pitum & humilem corde, benignum, sobrium,
 misericordem, & omni denique honestate ac
 dignitate conspicuum, eundemque ipsum Deum omni-
 potentem, qui suo me & exemplo sanet & roboret adiu-
 pendentem.

Quia autem Christus noster Saluator, teste *Aff. 1.*
 accepit facere & docere. Sic ergo decet, vt
 dicitur Sanct. Gregor. Dominicum sacerdotem *Ep. 32. li. 2.*
 & vita clarescere, quatenus in eo, tanquam in
 sua speculo, plebs commissa & eligere possit quod se-
 queretur, & videre quod corrigat.

Quid magistro illo turpius erat, qui, cum
 quem per viam ducebat, ficum vidisset, ac
 pullet humi iacentem, eum vehementer
 arguit, ficumque extorsit e manibus,
 cum projicere debuisset, vt pueri vel eda-
 s vel leuitas non solum verbo, sed etiam ex-
 plo castigaretur, impudentissime voracissi-
 que comedit? Non defuit huic Sybaritæ lin-
 qua pueri auaritatem corrigeret, sed de-
 virtus qua seipsum vinceret, & gulam re-
 arret. Cum hoc legeret in Sybariticis histo- *Lib. 14. de*
 rianus, facere non potuit, quin rideret, *Var. hist.*
 eidem circo scripsisse ait, quod non inuideret
 nis etiam materiam occasionemque ridendi.
 enim tam ridiculum quam magistrum in
 re peccare, quam in discipulo acri-
 reprehenderat? Perfectus certe Magi-
 non instar Cyclopi vno (scientiæ)
 vtroque (doctrinæ & virtutis) oculo
 prædi-

præditus est. Quid perniciosius & Deo magis peccatum esse potest, quam quos tu ipse docere intendas, eos tu ipse prauo exemplo ad malum certum ducas & impellas? Socrates Alcibiadi superbia præiuranti nil eum hominis esse, neque quædam inter Alcibiadem summo loco natum & magis nobis hominum interesse persuasit, atque in oratione Socratis sic interdum mouebatur, ut in lacrimis rime fleret, lachrymansque socrati supplicabat, ut sibi virtutem traderet, turpitudinem auferret. Morpelleret. Xenocrates Palæmonem vitiolam adolescentem mirabiliter immutauit. Cum in illius Scholam amictu amatorio, id est in licato & molli, ebrius etiam & coronatus ingressus, oratione Xenocratis sic est in virtutem vestibus relictis, & corporis ornatu illico, capto; Xenocrati se in discipulum dedit, a quo modo Philosophari didicit, sed etiam liberos, & cæteros animi motus refræquare. Fuit autem eo tempore Palæmon ita industrius & laboriosus, ut condiscipulis superatis, magister in Schola successerit. Duos hosce perditos a parentibus desperatos magistrorum fregit auctoritas, quæque permouit, quam orationem vitæ reddidit fortiorem. Cum enim ad vitæ præsentias ferri morum accedunt exempla, nil est quod in discipulo magistri non impetrent, & obtemperant tanquam harmonia consequantur. Sic bene videtur in Aristoteli sermonem cum honestate vitæ, quæ in Aristoteli monij fœdere quodam in omne tempus præstantur, gant, atque hac ratione & viriliter & vili- cionantur, nec non in Apostolicorum doctrinam fer-

3. Tusc.
V. Signum
de scanda-
lo.

Diog. Laert.
de vitis
Philos.

Clim. gr. 27
Nec est tu-
tum cum
veste nata
re. Ne cum
perturba-
tione ali-
qua (vicio)
Theologiã
audire.

Deo magis pedem statuunt. Sciunt enim nihil tam
 esse, quam ut vitæ repugnet oratio.
 certe tam turpe est, quam vox magna
 Proinde cauendum est Clericis, ne fi-
 que Evangelica prædicatione procreatos vitæ
 quæ illorum quasi somno extinguant. Grego-
 rius, inquit, quæ filium vigilans nutrebat,
 quando peremit: sic prædicator malus doctrinæ ed-
 ucatos occidit. Τρόπος ἔστι, ὁ περιδων τῆ λέγοντος,
 Mores dicentis [ait Menander] sunt, qui
 et persuadent, non oratio. Proinde necesse
 est Clericis cum imperio & potestate [ut iubet
 Paulus] propriis obtemperent præceptis,
 arguendique temeritatem, & licentiam in-
 vitæ cohibeant. Christus certe, teste
 Mattheo, cap. 7. Erat tanquam potestatem habens, quia
 doceret, a quo doceret factis comprobabat. Cogitent igitur
 Clerici, verissimum esse quod Iuuenalis asserit,
 Fuit tantum exempla plus habere ponderis apud
 homines, quam multorum doctorum monita &
 præcepta. Vnico certe malo facto grauius nocet
 quam multos prædicantes, quam multis sancti consultis præ-
 ceptis. Antonius cum in adolescentia maximas peccati
 vitæ vitas fecisset, multisque annis incredibiles
 tentationes cum Dæmonibus sustinisset, quando ad
 senectam, in qua quieti aliquid dandi
 videbatur, peruenisset, reuocare coepit orationem
 eamque, quam in pristina peenitentia exercitia, ad dandum
 exemplum aliis quibuscum tunc versaretur.
 eum docem fecit S. Franciscus, qui etsi multis mortificat omni-

In Moral.

Ad Tit 2.

*Lat. 15. Nil
distuscedi.
Horat. li. 2.
ser. Lat. 4.*

*Athana-
sius.*

Li. 1. vita
c. 42.

rationibus, quas initio conuersionis suae
rat, viribus esset debilitatus & æger, atque
co non opus haberet tanta vitæ asperitate
mandam carnem, quam spiritui iam perfecti
iecerat, tamen vt suo exemplo præiret aliis
broiterabat opera abstinentiæ & mortificati
nis. Quia qui recens ingrediuntur religio
oculos conijciunt in exempla seniorum.
illi Patres à pristina viuendi seueritate nihil
ferunt.

Lib. 4. vita
c. 9.

S. Dominicus tantum operæ ponebat in
nibus bono exemplo iuuandis auertendis
omnibus offendiculis, vt ne æger quidem
tiores cibos admitteret, & dum iter faceret
pedibus lassusq; & sitibundus diuersis
iret, ne aquam quidem ad satietatem bibe
deret, ne cuiquam in re tam parua malum
plum daret. Vnde ad firim restinguendam
fontes in via inquirebat. O quam longe
sanctorum spiritu absunt, qui suis commo
student, & neglecto bono exemplo, id
borant, vt laute cuticulam curent, & cum
stirum in habitatione nihil desideretur
optari queat.

SIGNVM LXXIV.

*Nimias familiaritates & crebras
tationes vitare.*

CLericus bonus non est multæ con
nis amicus. Nouit enim illud Seneca